

VAPAA-AIKATOIMIALAN STRATEGINEN SOPIMUS

1. SOPIMUKSEN JA TOIMINNAN KUVAUS

Sopijatahot

Vapaa-aikatoimialalla strategiset sopimukset kaupunginhallituksen kanssa tekee erikseen kulttuurilautakunta, liikuntalautakunta ja nuorisolautakunta.

Tämä vapaa-aikatoimialan yhteinen strateginen sopimus (ns. kansilehti) hyväksytään kaikissa em. lautakunnissa osana kunkin lautakunnan ja kaupunginhallituksen välistä strategista sopimusta.

Sopimuksen tarkoitus

Tässä sopimuksessa sovitaan kaupunkistrategian sekä siihen kuuluvien hyvinvointiohjelman ja kilpailukykyohjelman mukaisista vapaa-aikatoimialan yhteisistä taloudellisista ja toiminnallisista tavoitteista ja mittareista.

Tämä (2014) sopimus on välivaihe. Vapaa-aikatoimialan yhteisten tavoitteiden ja toimenpiteiden työstäminen jatkuu kaupungin strategisten ohjelmien (hyvinvointi- ja kilpailukykyohjelmat) valmistumisen myötä ja sopimus tarkennetaan vuoden 2015 talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Lyhyt kuvaus toiminnasta ja tavoitteista

Laissa ja asetuksissa, kaupungin strategiassa ja ohjelmissa, hallintosäännössä sekä vapaa-aikatoimialan johtosäännössä säädetyllä tavalla vapaa-aikatoimiala edistää asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia sekä kaupungin kilpailukykyä.

Toimialan **perustehtävä**: *Tarjoamme turkulaisten arkeen ja juhlaan iloa, elämyksiä, liikettä, tietoa ja taitoa.*

Toimialan **tahtotila 2023**: *Hyvän elämän Turku.*

Vapaa-aika toimialan toimintaa ohjaavat **arvot**

- Toimintamme edistää kestävästä kehitystä
- Olemme rohkeita ja luovia,
- Arvostamme toisiamme ja kumppaneitamme
- Toimimme yhdessä asukkaiden ja asiakkaiden kanssa.

Vapaa-aikatoimialan palvelualueet ja –yksiköt

- tarjoavat vaikuttavat ja saavutettavat palvelut, joiden kehittämisessä ja suunnittelussa asukkaat, asiakkaat ja kumppanit ovat mukana,
- kannustavat asukkaita aktiiviseen elämäntapaan ja yhteisöllisyyden edistämiseen,
- ovat aktiivisia kumppaneita ja edelläkävijöitä kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa,

Vapaa-aikatoimialan

- kirjastopalvelut huolehtii tieto- ja tietosisältöjen tarjoamisesta sekä niihin liittyvistä hakuvälineistä ja opastuspalveluista, ylläpitää kirjastoja sekä tarjoaa edellytyksiä asukkaiden oman tiedon ja kulttuurin tuottamiseen ja kansalaistoimintaan. Kirjastopalvelut johtaa Vaski –kirjastojen yhteistä palvelujärjestelmää ja toimii Varsinais-Suomen maakuntakirjastona ope-

tus- ja kulttuuriministeriön määräämällä alueella..

- liikuntapalvelut luo edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja ja järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.
- museopalvelut huolehtii kulttuuri- ja taideperinnön, luonnontieteellisen aineiston sekä niihin liittyvän tiedon keräämisestä, säilyttämisestä, välittämisestä ja tutkimuksesta. Museopalvelut toimii Varsinais-Suomen maakuntamuseona opetus- ja kulttuuriministeriön määräämällä alueella.
- nuorisopalvelut tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvua elinoloja.
- Turun Kaupunginorkesterin (TFO) tehtävänä on musiikkikulttuurin vaaliminen, edistäminen ja julkisten konserttien järjestäminen.

Toimintaympäristön muutostekijät

Uudistamisohjelmassa todetaan, että kaupunki voi strategisilla painopistevalinnoillaan ohjata toimialoja luomaan kaupunkilaisille parhaat mahdollisuudet tehdä hyvinvointia edistäviä valintoja.

Kuntaliiton strategisten tavoitteiden vuosille 2013 – 2014 taustamuistiossa toimintaympäristön muutoksiksi vuoteen 2020 mennessä on kirjattu:

- suuruuden ekonomian ja erikoistumisen voimistuminen,
- yksilöllistyminen, ihmisryhmien eriytyminen ja uudenlaiset yhteisöt,
- alueellinen erilaistuminen ja eriytyminen, ja
- sopeutumista edellyttävä kansainvälinen ja alueellinen talouskehitys.

Turku-sopimuksen (2013 – 2016) yhtenä perusperiaatteena on peruspalvelujen turvaaminen: ”Ennaltaehkäisy on avainsana palveluiden järjestämisessä ja siihen panostetaan. Hyvinvointia edistävät yhtäläillä liikuntaan kannustava turvallinen ympäristö kuin luovuuteen ja toimeliaisuuteen innostavat kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut”.

Valtioneuvoston strategisessa toimeenpanosuunnitelmassa (VN 5.10.2011) todetaan mm., että syrjäytymistä vähennetään sekä sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien syntyä ennaltaehkäistään mm. hyvinvointia ja osallisuutta edistämällä (nuorten osallisuuden kehittäminen, ennaltaehkäisevän toiminnan korostaminen, liikunnallisten ja kulttuuristen elämäntapojen vahvistaminen) ja estämällä asuinalueiden eriytyminen (poikkiallinen ohjelma), ja työn ja yrittämisen kilpailukykyä edistetään mm. nuorisotyöttömyyttä alentamalla ja luovien alojen mahdollisuuksia vahvistamalla (esim. kehittämällä taide- ja kulttuurilähtöisiä toimintamalleja).

Strateginen sopimus 2014 - 2016

Vapaa-aikatoimiala

Toiminnan kehittämislinjaukset ja kehittämissuunnitelma

Vapaa-aikapalveluiden tuottama lisäarvo on kaupungin talouden ja toiminnan kannalta merkittävä. Ne hillitsevät korjaavien palvelujen kasvua. Eniten lisäarvoa saadaan panostamalla aktivointipalveluihin, osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen sekä kohdistamalla resursseja aktivointipalveluihin erityisesti nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn, liikkumaan aktivointiin sekä muihin aktiiviseen elämäntapaan kannustaviin palveluihin.

Turussa vapaa-ajan toimintaa, palveluja ja olosuhteita tarjotaan, resurssien mahdollistamissa rajoissa, kaikille turkulaisille tasapuolisesti ja ne ovat tavoitettavissa sosioekonomisista lähtökohdista riippumatta.

Vapaa-aika toimialan tavoitteena on hyvinvointierojen kaventaminen yhteistyössä muiden toimialojen ja kumppaneiden kanssa. Tähän tarvitaan

- Palvelujen vaikuttavuuden lisäämistä sekä vaikuttavuuden mittaamista ja seuranta
- Palvelujen vuorovaikutteisuuden, asukas- ja asiakaslähtöisyyden sekä osallisuuden kehittämistä (ml. verkkopalvelut)
- Mahdollisuuksien luontia asukkaille tehdä tietoisesti hyvinvointia edistäviä valintoja
- Yhteiskuntatakuun toteutumisen varmistamista
- Aktiivisuutta edistäviä olosuhteita
- Kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön laajentamista ja syventämistä

2. TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN/MUUTOKSEEN LIITTYVÄT TAVOITTEET

Kaupunkistrategia ja strategiset hyvinvointi- ja kilpailukykyohjelmat valmistuvat kevään 2014 aikana. Vapaa-aikatoimiala ja sen palvelut edistävät merkittävästi asukkaiden hyvinvointia ja ovat tärkeitä kaupungin kilpailukykytekijöitä.

Kilpailukykyohjelmaan sisältyvät teemat ovat

- Yrittävä ja osaava kaupunki
- Vaikuttava ja uudistuva kaupunki
- Rakentuva kaupunki ja ympäristö

Hyvinvointiohjelmaan sisältyvät teemat ovat

- Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen
- Osaava ja oppiva kaupunkilainen
- Aktiivinen kaupunkilainen

Vapaa-aikatoimiala osallistuu aktiivisesti strategisten ohjelmien työstämiseen. Ohjelmien valmistumisen myötä niistä tulee tavoitteita ja kehittämistoimenpiteitä vapaa-aikatoimialalle.

2.1 Vapaa-aikatoimialan kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Vapaa-aikatoimiala määrittelee 2013-2014 aikana toimialan yhteiset mittarit sekä toimintaan että tuottavuuteen. Tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet tarkennetaan vuoden 2015 talousarvion vahvistamisen yhteydessä.

2.1.1 Vapaa-ajan aktiivisuus

Mittari	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Lasten ja nuorten aktiivinen harrastaminen	Uusi mittari			Lähtöarvo	Asetetaan tavoite	
Aikuisväestön vapaa-ajan aktiivisuus (ATH-kysely)	Uusi mittari			Lähtöarvo	Asetetaan tavoite	
Vapaa-ajan palvelujen piirissä olevat kaupunkilaiset	Uusi mittari			Lähtöarvo	Asetetaan tavoite	

2.2 Toimielimen kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet

Vapaa-aikatoimiala laatii kehittämistoimintaa seuraavia mittareita, jotka tarkennetaan vuoden 2015 talousarvion vahvistamisen yhteydessä.

2.2.1 Vapaa-aikatoimialan yhteinen kehittäminen ja asukastyytyväisyys

Mittari	Lähtötaso/ vuosi	Toteutunut 2012	Enn. 2013	TAE 2014	TS 2015	TS2016
Toimintamalliuudistukseen liittyvä toimialan yhteinen kehittäminen, mm. viestintä ja markkinointi				Kehittäminen	Yhteiset toimintatavat käytössä	
Asukastyytyväisyys	Uusi mittari			Lähtöarvo	Asetetaan tavoite	

Strateginen sopimus 2014 - 2016

Vapaa-aikatoimiala

3. UUDISTAMISOHJELMAN MUKAISTEN TOIMENPITEIDEN SITOVAT KOKONAISVAIKUTUKSET

Toimielin	TAE 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Vapaa-aikatoimiala	0,5 Milj €	0,5 Milj €	0,5 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €	0,0 Milj €

4. TOIMIELIMEN MÄÄRÄRAHAT 1 000 €

4.1 Toimielin

Sidotut määrärahat	TP 2012	TA 2013	ENN 2013	SL 2014	HKE 2014	TA 2014	TS 2015	TS 2016
TOIMINTAKATE	-60601	-62114	-61801	-63569	-63801		-64773	-65882
Toimintatulot	11857	10141	10796	10869	10569			
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintamenot	72458	72255	72597	74438	74370			
INVESTOINNIT NETTO		-972	-1003	-684	-834		-651	-690
Invesointointimenot		1020	1003	740	890			
Rah.osuudet investointeihin		48	0	56	56			
Pys.vast.hyöd.luovutustulot								
MUUT RESURSSIT								
Henkilötyövuodet		823			702		705	703
Tilojen käyttö (m2)					140998			

- ENN = Ennuste / SL = Suunnitteluluku / HKE = Hallintokuntien ehdotus

Määrärahat tulos-/palvelualueittain 1 000 €

	TUOTOT	KULUT	KATE
Vapaa-aikatoimiala yhteensä	10569	74370	63801
Kulttuurilautakunta	5005	39892	34887
Liikuntalautakunta	4064	22488	18424
Nuorisolautakunta	1500	11990	10490